

Raamatukogud said ligi pool miljonit toetusraha

Kultuuriministerium toetab tänavu kokku 465 000 euroga rahvaraamatukogude koolitus- ja investeringuprojekte. Riigi toetusele lisandub omavalitsuste samaväärne panus. Toetatakse rahvaraamatukogude renoveerimist, ehitamist ja sisustamist ning vajaliku tehnoloogia paigaldamist: näiteks ligipääsetavuse parandamist, iseteeninduslahenduste ning individuaal- ja kaugtööruumide loomist, info- ja tehnoloogia nüüdisajastamist ning raamatukappide või valgustuse soetamist. Oma ruumide ja tehnoloogia nüüdisajastamisel saavad raamatukogud nõu pidada Eesti Rahvusraamatukogu innovatsiooninõunikuga.

„Meie raamatukogud peaksid olema inspireerivad ja kergesti ligipääsetavad – et tegu oleks tõeliste kogukonnakeskustega, kus peale lugemise saab näiteks teha kaugtööd, tagastada raamatuid raamatukapi vahendusel kasvõi oösel või laenutada neid ratastel liikuvast raamatukogubussist,“ rääkis kultuuriminister Heidy Purga.

Kõige suurem toetus, 92 127 eurot eraldati taotlusvoorstel aastal Harku vallavalitsusele, et renoveerida Väana raamatukogu lugemissaal ja edendada teenusedisaini. Tartu Oskar Lutsu linnaraamatukogu ja Lääne-Virumaa keskraamatukogu said toetuse raadiosagedusliku tuvastamise tehnoloogial (RFID) põhineva iseteenindussüsteemi loomiseks, Tallinna keskraamatukogu muutub oluliselt mugavamaks ja ligipääsetavamaks vaegkuuljatest lugejatele.

Elva linnaraamatukogus, Jõgeva raamatukogus ja Viru-Nigula valla raamatukogus luuakse vajalikud tingimused kaugtöök ja helikindlalt koosolekute pidamiseks. Haljala valla inimesi hakkab tänu toetusele teenindama raamatukogubuss, Tapa, Tamsalu ja Järeda raamatukogusid loovad toetuse abil õueraamatukogud. 35 000 euroga toetatakse raamatukogutöötajate erialaste koolituste, kursuste ja ühisreiside korraldamist ning rahvaraamatukogude valdkonna koostööprojekte. **IA MIHKELS**

Wiiralti stipendium jätkub 2025. aastal eraraha toel

Kultuuriminister Heidy Purga (pildil) ja OÜ Eesti Kunstioksjonid esindaja Reigo Kuivjõgi sõlmisid ühiste kavatsuste kokkuleppe anda järgmisest aastast Wiiralti stipendiumi välja eraraha toel.

Eduard Wiiralti stipendiume on makstud Wiiralti loomingu kasutamisest laekunud autoritasudest, sellega toetatakse kunstiuüliõpilaste õppe- ja loometegevust ning enesetäiendamist.

„Eduard Wiiralti surmast möödub tänavu 70 aastat ja peagi riigile enam meie kunsti suurmeisteri autoritasudest vahendeid ei laeku, seega sattus kahtluse alla Wiiralti stipendiumi jätkumine,“ ütles kultuuriminister Heidy Purga. „Positiivse üllatusena pakkus meile abi erasektor – see kinnitab, et kultuur ei ole vaid riigi hoida. Koostöös Eesti Kunstioksjonitega jätkame Wiiralti pärandi väärtustamist ja toetame üliõpilasi stipendiumiga ka edas-

pidi. See on suurepärane näide riigi ja erasektori koostööst kultuurivaldkonnas.“

Eesti Kunstioksjonite esindaja Reigo Kuivjõgi märkis, et inimeste toetamine ja tunnustamine on äärmiselt oluline nii headel kui ka keerulistel aegadel: „Uuenduste eestvedajad kunstiväljal on noored kunstnikud ja kui riigil lõpeb võimalus nende tunnustamist jätkata, siis on igati loomulik, et selle vastutuse võtab üle erasektor. Loodan, et see algatus leiab järgimist ka teistegi ettevõtete poolt, kellele on oluline kultuuri edendamine läbi uute talentide innustamise.“

Wiiralti stipendiumi on makstud alates 2004. aastast, stipendiumi suurus on 3000 eurot, Eesti Kunstimuuseum lisab nimelise kuldkaardi, mis annab eluaegse tasuta külastusõiguse kõigis Eesti Kunstimuuseumi muuseumides. Mullu said Eduard Wiiralti stipendiumi kaheksa kunstiuüliõpilast. **IA MIHKELS**

Teet Malsroos

PIRET AUS: „Ma ei

AIGI VIIRA
aigi.viira@ohtuleht.ee

„Pole olemas kahte täiesti identset kevadet – ega ka sügist või suve,“ muigab Piret Aus, elupõline kultuuri- ja hariduskorraldaja. „Elu on täpselt nii põnev, kui palju ise lased asjadel juhtuda.“ Piret laseb. Nii on tema elus kõrvuti karmoškamäng ja selle õpetamine, väarikate ülikool ning kultuuri-sündmuste ligipääsetavuse edendamine – ja see pole kaugelt kõik.

Piret on alati lennus. Tartust Viljandisse, sealt Tallinna ning tagatipuks Helsingisse. Otse Soome rahvusoperisse venekeelset „Jevgeni Oneginit“ vaatama. Mitte selleks, et teada saada, kuidas Jevgenil ja Tatjanal seekord läheb. Kaugel sellest.

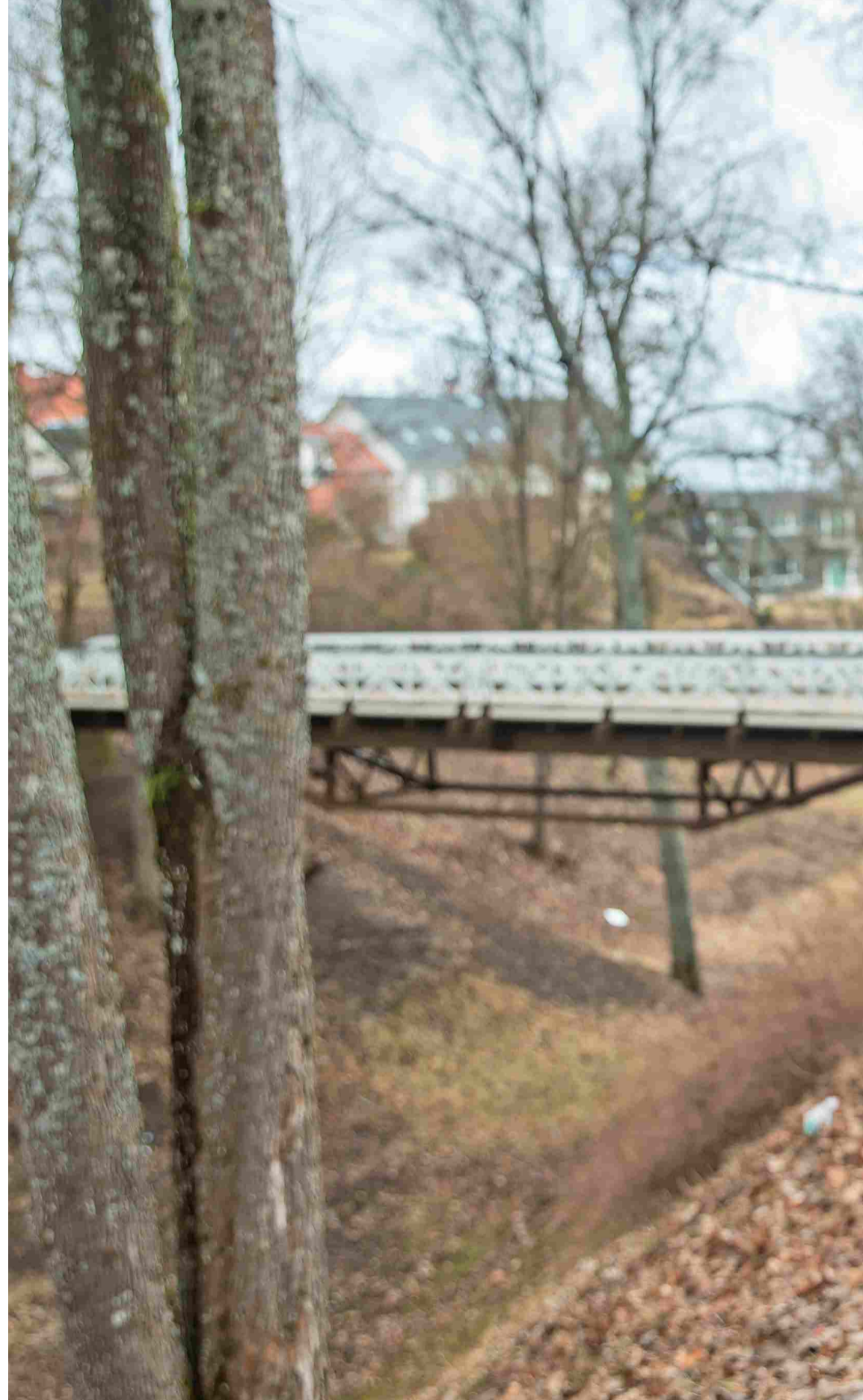
„Sel lavastusel on kolmed subtiitrid: soome, inglise ja rootsi keeles,“ ütleb ta. „Seekordne etendus, kuhu läheme, tõlgitakse ka soome viipekeelde. Kaks viipekeele tõlki on laval, üks saalis. Läheme Eestist koos meie viipekeele tõlgiga ja kohtume enne etendust soome viipekeele tõlkidega. Meil on hulk küsimusi, kuidas nad seda teevad – üks neist tõlgib muusikat, teine tekstilist sisu. Läheme kogemusi saama, sest mine tea, ehk ühel heal päeval on Estonias või Vanemuises kas ooper, mis on tõlgitud eesti viipekeelde.“

Pedaal on põhjas iga päev

Suure osa oma energiast on Piret suunanud sellele, et mittekoolilased saaksid kuulda ja mittenägijad näha. „Kogu ligipääsetavuse teema hõlmab nelja peamist puudeliiki: nägemis-, kuulmis-, liikumis- ja intellektipuu,“ loetleb Piret. „See on see, mille eest ma seisan. Mul ei ole eelistusi, tegelen kogu ligipääsetavuse teemaga. Ligipääsetavus ei tähenda alati puuet, küll aga tähendab iga puue erivajadust. See, mida näeme, on elukaar lapsest raugani.“

Et Piret on kurtide vanemate perre sündinud kuulja-laps, siis on see teema saatnud teda terve elu: „Teadlikult hakkasin selle valdkonnaga tegelema kümme aastat tagasi.“ Tõsi, alates ajast, kui Piret asjaga tegeleb, on see nähtavaks muutunud. „Ma ei oska asju vaikselt teha,“ tunnistab ta. „Poole vinnaga ka ei oska – ma kas teen või mitte. Tegemist teeselda ma ei oska. Kui mind ennast teema erutab, siis lähen selle sisse, võin ööd ja päevad toimetada. Kui ma midagi poole vinnaga teeksin, oleksin enda pärast kurb, sest selline tegemine oleks ebaaus.“

Hoog, millega Piret toimetab, näib erakordne. Ta on kui tulestade, keda näikse igale poole jätkevat. „Mulle meeldib see teekond, ma vaimustun neist inimestest – tänu erivajaduste teemaikale on minu ellu tulnud

„Tegemist teeselda ma ei oska,“ ütleb Piret. „Kui teema mind ennast erutab, siis lähen selle sisse, võin ööd ja päevad

◀ Tegelen kultuurile ligipääsemise teemadega: et pimedad saaksid osa kunstinaütusest – ja kurdid laulupeost.“

nii palju erilisi inimesi,“ tõdeb ta. „Olen tänulik selle eest, et mul on silmad – ma näen. Mul on kõrvad – ma kuulen. Mu ja ladki töötavad, kuigi aasta tagasi olin ajutiselt erivajadusega ja kasutasin abivahendeid: mul oli pärast operatsiooni liikumistakistus, olin mitu kuud karkudel. Muidugi teadmine, et see on ajutine, päästab su päeva.“

Kes ees, see mees?

Kui Piret sai kargud ühel päeval ära panna, siis liikumispuudega inimestel on lood teised. Aga nemadki tahavad kontserdile või teatrisse. Pahatihti on see keeruline. Ometi paistavad asjad kukesammul paremaks muutuvat.

„Ülearu palju ei maksa muidugi hõisata,“ ohkab Piret. „Minu viimane kogemus oli Vane-

muises, kus käisime balletti vaatamas. Meie tiim tegi „Tuhkvalgel“ kirjeldustõlget ja kutsusin sõbra kaasa. Tema on ratastoolikas, kes teatrisaalitooli ümber ei istu.“

Kõik oluks tore, kui Vanemuise teatri suure maja parklas leidunuks rohkem invaparkimispaiku kui vaid üks. Kui see on kinni, siis rohkem võimalusi ei ole. „Sain aru, et kuidagi on läinud nii, et oleme liikumispuudega inimesed jätnud märkamata,“ tõdeb Piret, kel tuli tookord kurja vaeva näha, et lähiumbruses parkimiskoht leida. „Kuhu me niimoodi jõuame?“ küsis Piret nukralt. Mõni nädal hiljem Vanemuise kontserdimajas käies juhtus sama – küsinud saaliteenindajailt, kuidas olukorda lahendada, kõlas vastuseks: „Nii lihtsalt on, kes ees, see mees!“